

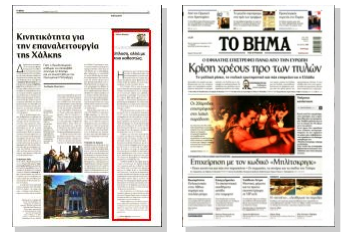
1. ΕΠΙΛΥΣΗ , ΑΛΛΑ ΜΕ ΠΟΙΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ;

Μέσο: . . . . . ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . .23/06/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .23/06/2024

Σελίδα: 23

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΓΝΩΜΗ

Του **Θάνου Βερέμη**

Επίλυση, αλλά με ποιο καθεστώς;

Η Χάλκη είναι νησί της Προποντιδας, ένα από τα Πριγκιποννήσια. Στην ανατολική άκρη του νησιού είναι η ναυτική σχολή της Τουρκίας και σε ύψωμα της βόρειας ακτής βρίσκεται η θεολογική σχολή της Χάλκης. Στο νησί υπάρχει ακόμα και το σπίτι του Ισμέτ Ινονού.

Στις 9 Ιουλίου 1971 με νόμο που απαγόρευε τα ιδιωτικά πανεπιστήμια, η σχολή της Χάλκης, που προοριζόταν για την εκπαίδευση του ανώτατου κλήρου των ορθόδοξων, αναγκάστηκε να διακόψει τη λειτουργία της. Το τουρκικό βαθύ κράτος φρόντισε έτσι να αποκόψει το Οικουμενικό Πατριαρχείο από μελλοντικούς υποψηφίους. Η ενέργεια πραγματοποιήθηκε επί υπηρεσιακής κυβέρνησης του Νιχάτ Ερίμ μετά το στρατιωτικό πραξικόπημα του 1971.

Οι διαπραγματεύσεις ανάμεσα στο τουρκικό κράτος και το οικουμενικό πατριαρχείο το 1971 για την τύχη της θεολογικής σχολής περιλαμβάνονται σε επτά εκθέσεις, οι οποίες αποτελούν μέρος της εισήγησης του Έλληνα πρώην προξένου στη Κωνσταντινούπολη, κ. Αλέξη Αλεξανδρή. Ο κ. Αλεξανδρής θα λάβει μέρος στο συνέδριο υπό την αιγίδα του Ιδρύματος Πατερικών Μελετών του οικουμενικού πατριαρχείου που θα πραγματοποιηθεί στη Θεσσαλονίκη (στις 26-27 Ιουνίου).

Σύμφωνα με τελευταίες πληροφορίες, ο τούρκος πρόεδρος θα επιτρέψει την επαναλειτουργία της Χάλκης, ως μέρος της θεολογικής σχολής του Πανεπιστημίου της Κωνσταντινούπολης. Ωστόσο με μια τέτοια ένταξη η σχολή απομακρύνεται από τα χαρακτηριστικά της ως βακούφι των ορθόδοξων, με κίνδυνο να χάσει τα περιουσιακά της στοιχεία και να βρεθεί αντιμέτωπη με σειρά προβλημάτων που έχουν να κάνουν με το ποσοστό ξένων φοιτητών και κυρίως τον έλεγχο του Πατριάρχη στο πρόγραμμα σπουδών και τη διδασκεία ύλη.

Η πιθανή πρόθεση της κυβέρνησης Ερντογάν ταυτίζεται με την παλαιά επίδιωξη του τουρκικού κράτους να θέσει τη σχολή της Χάλκης υπό τον έλεγχό του. Όμως σύμφωνα με τα άρθρα 40 και 41 της Συνθήκης της Λωζάννης, η σχολή αυτή αποτελεί μειονοτικό εκπαιδευτικό ίδρυμα με βακουφικό χαρακτήρα ως επαγγελματική σχολή και έτσι λειτουργήσε από το 1923 ως το 1971. Υποθέτουμε ότι ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος θα προτιμούσε τη συνέχεια της σχολής ως πηγή ανανέωσης του πατριαρχείου αντί της ανωτατοποίησής της ως μέρος του Πανεπιστημίου της Κωνσταντινούπολης.

Δεν αποκλείεται το ενδεχόμενο να βρισκόμαστε μπροστά σε προετοιμασία συναλλαγής στην Ελληνική Οράκη, όπου ο εκλεγμένος μουφτίς θα ήθελε να αποκτήσει το κύρος του πατριάρχη των μουσουλμάνων.

Υπάρχει βέβαια και η αισιόδοξη ερμηνεία μιας καλόπιστης προσπάθειας επίλυσης ενός ζητήματος που χρονίζει χωρίς να προσφέρει κέρδη σε καμία από τις δύο πλευρές. Προς το παρόν οι δημόσιες δηλώσεις δεν μας δι-αφωτίζουν.

Ο κ. **Θάνος Βερέμης** είναι ομότιμος καθηγητής ΕΚΠΑ.